

prosince 1923 na velkostatek Č., a že tím nastal obecnoprávní poměr zmocnitelský mezi žalobcem a majitelem velkostatku a že žalobce vede správu jen podle plné moci tohoto majitele podle § 1029 obč. zák., přezírá skutková zjištění nižších soudů tomu odporující, neboť podle nich vnučená správa dosud soudem zrušena nebyla a trvá a správně poukázal odvolací soud k tomu, že v tomto sporu nepřísluší přezkoumávati příslušná opatření soudu, učiněná o této vnučené správě, zejména proč s hlediska § 15 cit. zák. nedošlo dosud ke skončení vnučené správy. Důsledkem toho je žalobce — vnučený správce — ve sporu tímto s á m stranou a to v procesním pojmu strany (Hora: Československé civilní právo procesní, díl II., stránka 6 a 7), a plní tím jen povinnost uloženou mu zákonem jako úřednímu orgánu; ovšem, že se výsledek sporu nedotýká jeho h m o t n é h o práva, a není proto stranou ve smyslu materielním. Je však orgánem veřejným, orgánem soudu, jsa k úkonům se správou nemovitostí spojeným oprávněn mocí zákona, jeho objem oprávnění nemůže býti změněn vůlí účastníků (— rozhodnutí čís. 5173 sb. n. s. — Hora: Soustava exekučního práva, stránka 122). Proto správně dovodil odvolací soud, že žalobcův podpis na směnce jako výstavce nelze pokládati za jeho podpis jako zástupce držitele velkostatku, nýbrž za podpis samostatný, vlastní, vyplývající z moci jeho úřadu jako vnučeného správce; žalobce tu není zmocněncem majitele velkostatku. Posouzení to se shoduje s judikaturou nejvyššího soudu v rozhodnutích čís. 3451, 5173 sb. n. s. Vzhledem k tomu není ani závadou, že žalobce při svém podpisu na směnce nepřipojil vlastnoručně slova »vnučený správce«, ježto tím se nevyznačuje jeho plnomocenství, nýbrž jen blíže se označuje hospodářské, pokud se týče úřední jeho poslání; plná moc vyplývá podle zákona z jeho jmenování vnučeným správcem. Z řečeného vysvítá bezpodstatnost směnečné námitky, že se sporné směnce nedostává náležitosti podle § 3 čís. 5 a § 102 odstavec první směn. zák., jakož i že žalobce není k podání žaloby oprávněn, a nebylo ani potřebí obíratí se otázkou teprve v dovolání nadhozenou, zda byl krajský soud civilní v Brně po zániku svěřenství podle zákona čís. 179/24 sb. z. a nař. příslušný vydati žalobci zmocnění k tomuto sporu, to tím méně, ana podkladem sporné směnky je nezaplacená kupní cena za kulatinu z kácení z roku 1929/1930, tedy výtěžku souvisejícího s obyčejným hospodářstvím spravovaného velkostatku a není k uplatňování nároků z takovýchto opatření podle § 112 ex. ř. zapotřebí soudního svolení. Posoudily proto nižší soudy věc po stránce právní správně, ponechavše směnečný platební příkaz v účinnosti, a nemohlo se dovolání setkatí s úspěchem.

Čís. 11827.

Ustanovení § 145, první věty, obč. zák., podle něhož jsou rodiče oprávněni uprchlé děti zpět požadovati a prchnuvší s vrchnostenskou pomocí zpět přivéstí, týká se všech dětí podléhajících otcovské moci bez rozdílu, zda jde o dítě nejvýše osmnáctileté, či starší.

Ustanovení § 145, první věty, obč. zák. nelze však použítí, kdyby se prospěchu dítěte z jakéhokoliv důvodu přičilo, by bylo drženo v domácnosti rodičů. Otázka prospěchu dítěte jest otázkou právní, po případě

otázkou přiměřenosti nebo vhodnosti učiněného opatření, které nejsou důvodem pro dovolací rekurs proti shodným usnesením první a druhé stolice (§ 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 14. července 1932, R II 267/32.)

Soud první stolice přikázal dvacetileté manželské dceři, by se navrátila k otci. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není tu vytýkané nezákonnosti; napadené usnesení založeno jest na ustanovení § 145 první věty obč. zák., že rodiče jsou oprávněni uprchlé děti zpět požadovati a prchnuvší s vrchnostenskou pomocí zpět přivésti. Mínění, že toto oprávnění náleží rodičům jen proti dětem nejvýše osmnáctiletým, nikoli starším, nemá opory v zákoně, který co do věku nerozlišuje; proto ustanovení to týká se všech dětí podléhajících moci otcovské, tudíž i stěžovatelky. Citované ustanovení sleduje ovšem prospěch dítěte, a nebylo by lze ho užítí, kdyby se prospěchu tomu z jakéhokoliv důvodu přičilo, by dítě bylo drženo v domácnosti rodičů. To vyplývá z ustanovení § 142, 178 a 21 obč. zák., jichž účelem jest vesměs prospěch dítěte. Otázka prospěchu dítěte jest však otázkou právního posouzení po případě otázkou přiměřenosti nebo vhodnosti učiněného opatření (§ 42 nesp. zák.), kteréž však nejsou důvodem pro dovolací rekurs proti shodným usnesením první a druhé stolice (§ 46 odst. (2) čís. 100/1931 sb. z. a n.).

Čís. 11828.

Obec ve Slezsku, vypověděvši služební smlouvu, jest oprávněna k žalobě o zrušení této smlouvy a o vyklizení žalovaného z obecního domu, třebaž se obecní zastupitelstvo neusneslo na zrušení smlouvy a na podání žaloby.

(Rozh. ze dne 14. července 1932, Rv II 482/32.)

Obec ve Slezsku uzavřela se žalovaným smlouvu, podle níž byl žalovaný povinen vydávati jízdenky a podle níž mu byl dán k užívání obecní dům. Ježto se žalovaný dopustil při vydávání jízdenek nepřístojností, dala mu žalobkyně výpověď, již žalovaný nepřijal, načež se žalobkyně domáhala na něm zrušení smlouvy a vyklizení z bytu. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem mimo jiné v těchto

důvodů:

Co se týče právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nepochybil především odvolací soud, přiznav žalující obci oprávnění k sporu, pokud se týče k žalobě. Jsouc stranou při smlouvě, je obec k žalobě o zrušení